

تجزیه و تحلیل پویایی چشم انداز شهری با استفاده از تصاویر چند زمانه ماهواره‌ای: مقایسه دو شهر نفتی

نویسنده‌گان: زان می‌تانگ، لی وانگ، ژیجان یائو

مترجمین:

اسماعیل آقائی زاده

دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری
دانشگاه تربیت معلم تهران

دکتر محمد میره

استادیار دانشگاه پیام نور

چکیده

چشم‌اندازهای شهری چالش‌های بسیاری را در برآور برنامه‌ریزان شهری، مهندسین داخلی، محیط‌گرایان، اکولوژیست‌ها، اقتصاددانان و حتی دانشمندان سنجش از دور ایجاد می‌نماید (میسو و همکاران، ۲۰۰۱). لزوم فهم تکامل تدریجی شهر و حفظ منابع آن، به تجزیه و تحلیل فرآیندهای شهری در طول یک دوره میان مدت یا طولانی مدت انجامیده است (وارد و همکاران، ۲۰۰۰). برای تجزیه و تحلیل ساختار عملکرد پویایی سیستمهای شهری، مانیز به پیوند الگوی چشم‌انداز با فرآیندهای آن داریم. با این وجود تفسیر مفهومی این پیوندها، به ندرت چگونگی اثرگذاری شهرنشینی را بر محیط شهری نشان می‌دهد. به علاوه با افزایش آگاهی‌های رو به تراپید در زمینه اهمیت پایداری در منابع طبیعی، توسعه روشهای تکمیلی برای درک بهتر و بیان کمی دلایل و نتایج تکامل تدریجی چشم‌انداز شهری را برانگیخته است. هدف تحقیق در این مقاله مقایسه تغییر الگوی چشم‌انداز در دو شهر نفتی هاستون از ایالت تکزاس در ایالات متحده و داکینگ از ایالت هیلونگجیانگ در چین می‌باشد. فقدان جنگل و سایر چشم‌اندازهای طبیعی برای شهرنشینی مرتب‌با صنعت در هر دو شهر هاستون و داکینگ با گسترش نواحی مسکونی به صورت بحرانی جلوه‌گر شده است. کاربری خاص زمین در این دو شهر با گذشت زمان تغییر یافته است، چنان‌چه برخی مراتع و اراضی جنگلی در هاستون تبدیل به ناحیه مسکونی شده و برخی مراتع در داکینگ به شهر یا زمینهای کشاورزی مبدل گردیده‌اند. تحقیقات اندکی در جستجوی مفهوم محیطی این تحولات در کاربری زمین و درجه‌ای که ممکن است عوامل اقتصادی، اجتماعی و سیاسی آنها را تحت تأثیر قرار دهد، بوده‌اند. ما می‌توانیم با مقایسه الگوی پویایی چشم‌انداز در این دو شهر مشخص کنیم که چگونه شهرنشینی در شهرهای نفتی، الگوی چشم‌انداز، علی‌الخصوص چشم‌انداز طبیعی را تحت تأثیر قرار می‌دهند. اهداف مقاله حاضر در دو دسته قابل بررسی است: ۱- تجزیه و تحلیل و تفسیر الگوی چشم‌انداز به علاوه تغییر آن در دو شهر هاستون و داکینگ طی ۲۰ سال اخیر با استفاده از نقشه‌های طبقه‌بندی شده

شهرنشینی شتابان در نتیجه رشد جمعیت و مهاجرت از روستا به شهر، فرایندی بحرانی در نواحی شهری محسوب می‌گردد. این مطالعه، پویایی چشم‌انداز را با استفاده از تصاویر چند زمانه ماهواره‌ای دو شهر نفتی یعنی هاستون از ایالت تکزاس در ایالات متحده و داکینگ از ایالت هیلونگجیانگ در چین، بررسی می‌نماید. اگرچه هر دو شهر تحت زمینه‌های متفاوت اجتماعی - سیاسی قرار داشته‌اند، اما توسعه آنها در ۵ سال اخیر برپا یه نفت بوده است. با مقایسه الگوی پویایی چشم‌انداز در این دو شهر، می‌توانیم بفهمیم که شهرنشینی در این دو شهر نفتی، بر الگوی چشم‌انداز، به ویژه بر چشم‌انداز طبیعی مؤثر بوده است. یک سری از ساختهای چشم‌انداز هابا مفاہیم تکمیلی اکولوژیکی جهت بهره‌ولت تجزیه و تحلیل پویایی شناسی فضایی در طول یک فاصله زمانی ۲۰ ساله انتخاب شده‌اند. براساس ساختهای مکتبه، ووندی عمومی در تغییر چشم‌انداز در این دو شهر آشکار گردیده است. از زمانی که چشم‌انداز انسانی نظر نواحی مسکونی به طور وسیعی جایگزین سایر طبقات طبیعی می‌شوند، چشم‌اندازهای طبیعی نظیر مراتع و تالاب‌های زیست‌گاهی صورت الگوی ناهمگون تری قطعه قطعه گردیده‌اند.

واژه‌های کلیدی: شهرنشینی، تصویر ماهواره‌ای، الگوی چشم‌انداز، شهرهای نفتی.

۱- مقدمه

شهرنشینی شتابان در نتیجه رشد جمعیت و مهاجرت از روستا به شهر، فرایندی بحرانی در نواحی شهری محسوب می‌گردد. این امر ساختار و عملکرد شهری را دستخوش تغییر نموده (فرانک، ۱۹۹۹) و اقلیم شهرها و نواحی اطراف آن را تحت تأثیر قرار می‌دهد (اورویل و همکاران، ۲۰۰۰). در نتیجه این تغییرات شماری از جنبه‌های شرایط شهری نظیر سکونتگاههای انسانی (دالگاس، ۱۹۹۴) تنوع اکولوژیکی (گراو و بارج، ۱۹۹۷)، جریانهای انرژی (پرست و همکاران، ۱۹۹۸) و شرایط اقیمی (اورویل و همکاران، ۲۰۰۰) از مقیاس محلی گرفته تا مقیاس جهانی تحت تأثیر قرار خواهند داد. بنابراین

۱-۲- تجزیه و تحلیل مشخصات چشم انداز برای شناسایی تغییرات چشم انداز

جهت بیان کمی الگویی ساده برای شناسایی الگوی فضایی - زمانی تغییر چشم انداز می‌توان به جای مقایسه مستقیم دو نقشه طبقه‌بندی شده، از مشخصات چشم انداز بهره جست (فولر، ۲۰۰۱ و تانگ و همکاران، ۲۰۰۵). اطلاعات بعدی می‌تواند از طریق شاخصهای کمی برای تشریح ساختار و الگوی یک چشم انداز با تأکید بر تعامل بین الگوی فضایی و فرآیند اکولوژیکی به کار رود (ماکنود و گنگالون، ۱۹۹۸؛ میلو و همکاران، ۱۹۹۸؛ ماس، ۱۹۹۹؛ روی و تومار، ۲۰۰۱ و یانگ و لو، ۲۰۰۲). این شاخصهای کمی چشم انداز نه تنها با عملکرد اکولوژیکی چشم انداز در ارتباط است، بلکه می‌تواند وضعیت اجتماعی- اقتصادی آن را نیز منعکس کند (کونگ و همکاران، ۲۰۰۷). در مقایسه با سایر تکنیکهای شناسایی تغییر، در زمینه شناخت ساختار ذاتی فضایی الگوی چشم انداز و مشخصات بیوفیزیکی این پویایی فضایی، تکنیکهای مشخصات چشم انداز سودمندتر می‌باشند.

بر طبق تکنیکهای فوق، تنوعی از مشخصات چشم انداز پیشنهاد شده است تا ترکیب فضایی بر پایه طبقه خاصی از چشم انداز یا کلیه چشم اندازها توصیف گردد (پاتون، ۱۹۷۵؛ فورمن و گوردون، ۱۹۸۶ و فولر، ۱۹۸۷؛ گرادنر و همکاران، ۱۹۸۷ اسچوماکر، ۱۹۹۶؛ چوویکو، ۱۹۹۹ و ایمرونون و برانتوم، ۲۰۰۱).

برای نمونه شاخصهای اندازه و شکل قطعه، استفاده گسترده‌ای در انتقال اطلاعات مهم در زمینه پدیده تغییر بیوفیزیکی مرتبط با تفکیک قطعات در یک مقیاس بزرگ دارد. (ویدما و ملیا، ۱۹۹۹ و فولر، ۲۰۰۱) این شاخصهای شکلی به عنوان نماینده شکل قطعه می‌باشند که معمولاً با پارامترهای اساسی قطعه خاص نظری مساحت، محیط یا نرخ محیط- مساحت در ارتباط می‌باشند.

در هر حال این شاخصها در انعکاس مکان فضایی قطعات داخل چشم انداز به طور ضعیفی عمل می‌نمایند (ایمرونون و برانتوم، ۲۰۰۱). شاخصهایی که بر پایه نواحی نامتجانس قرار دارند (نامتجانس محور) کمی کردن ساختارها و سازمانهای فضایی را درون چشم انداز پیشنهاد می‌نمایند. شاخصهای تسلط و سرایت اولین بار توسط اوپل و همکاران بر پایه تنوری اطلاعات جهت کسب دورنمایی از الگوی فضایی در سراسر ایالات متحده گسترش یافت.

شاخص مجاورت، کمیت زمینه فضایی قطعات را در ارتباط با همسایگانشان تعیین می‌نماید (گوستافسون و پارکر، ۱۹۹۲). برای مثال شاخص فاصله نزدیکترین همسایه، توزیع منفرد قطعات کوچکتر را از شکل پیچیده خوشای قطعات بزرگتر تمایز می‌سازد (ترنر، ۱۹۸۹).

دو گروه شاخص فوق یعنی قطعه محور و نامتجانس محور دو منظر از الگوی مشابه فضایی را منعکس نموده و مکمل یکدیگرند. گرچه انتخاب شاخص‌ها با تکیه بر اهمیت یک تحقیق مشخص صورت می‌گیرد، اما زمانی که تأکید بر الگویی فضایی باشد، ترجیح داده می‌شود که بر هر دو گروه از شاخصها منطبق گردد، زیرا الگوی چشم انداز هر دو خاصیت نامتجانس و نامتجانس را دارد.

دریافتی از تصاویر ماهواره‌ای ۲- جستجوی پیوندهای درونی بین تغییرات چشم انداز، توسعه اقتصادی و مدیریت زمین. برای امکان رسیدگی جامع و داکینگ، ما تعدادی از شاخصهای چشم انداز را با مفاهیم تکمیلی اکولوژیکی انتخاب نموده‌ایم. در پایان این شاخصها برای بررسی مؤثرتر هر دو الگوی چشم انداز فعلی و الگوی گذشته چشم انداز جهت به تصویر کشیدن تغییرات مدام، تجزیه و تحلیل شده‌اند.

۱-۱- شناسایی پویایی شهری با استفاده از سنجش از دور

بسیاری از تکنیکهای رقومی شناسایی تغییر برای شناسایی و به تصویر کشیدن پویایی شهرها با استفاده از داده‌های سنجش از دور طی دو دهه گذشته توسعه یافته‌اند (سین، ۱۹۸۹ و زین و همکاران، ۲۰۰۲). بیشتر روش‌های شناسایی تغییر می‌تواند در دو گروه نفتی و مقاوم پس از طبقه‌بندی قرار گیرند. فرض اساسی روش نفتی بر این اصل قرار دارد که تغییرات عمدۀ در میزان پیکسل تصویر ناشی از تغییرات ایجاد شده بر روی زمین در نتیجه مداخله نوسانات اتمسفری بوده و سایر نوسانات سیستم رفع شده‌اند (سین، ۱۹۸۹). این روش تصویر چند زمانه را با به کاربردن نقشه جبری نظری اختلاف تصویر (به ولی، ۱۹۹۷) یا برگشت تصویر (یان و الیچ، ۱۹۹۸) مقایسه کرده و تغییر ناحیه را با استفاده از آستانه از پیش تعیین شده شناسایی می‌نماید. علی‌رغم این که روش نفتی قابل فهم است و به طور گسترده‌ای در شناسایی تغییر چشم انداز طبیعی مورد استفاده قرار گرفته است، اما دارای ۳ مانع عمدۀ می‌باشد:

۱- تشخیص تغییرات کوچک در چشم انداز نامتجانس شهری که اغلب دارای تناوب فراوانی از انواع کاربری یا پوشش زمین در یک ناحیه کوچک می‌باشند، برای رایانه بسیار سخت است (زین و همکاران، ۲۰۰۲ و یان و همکاران، ۲۰۰۵).

۲- آنها صرفاً نواحی رامکانیابی می‌نمایند که تغییرات روی داده است، بدون این که دو نوع طبقه‌ای که در گیر تغییر هستند را بیشتر مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند.

۳- این روشها وقت‌گیر می‌باشند. زیرا آنها نیاز مند ثبت و طبقه‌بندی دشوار تصاویر می‌باشند.

در عوض، روش مقایسه پس از طبقه‌بندی، تجزیه و تحلیل را به وسیله طبقه‌بندی تصویر چند زمانه شروع می‌کند. در این روش تغییرات از طریق روی هم انداختن نتایج طبقه‌بندی، شناسایی می‌گردد (سین، ۱۹۸۹؛ چیسن، ۱۹۹۶؛ زاً و همکاران، ۱۹۹۷؛ ماس، ۱۹۹۹ و تانگ و همکاران، ۲۰۰۵). در روش مقایسه پس از طبقه‌بندی مشخص کردن و مکان یابی تغییر آسان است، اما خطاهای شناسایی فقط از ثبت تصویر نبوده، بلکه از طبقه‌بندی انفرادی تصویر نیز حاصل می‌شود. تأثیر این تکنیک شناسایی، عمدتاً بر دقت طبقه‌بندی هر شخص استوار است. به علاوه، این روش به صورت طیفی در نواحی وسیع متوجه شناس با یک تغییر مشخص خوب عمل می‌کند، اما در مناطقی با عدم تعجانس بالا و با تغییر محدود مناسب نیست.

۲- مطالعه مکان‌ها و آماده سازی اطلاعات

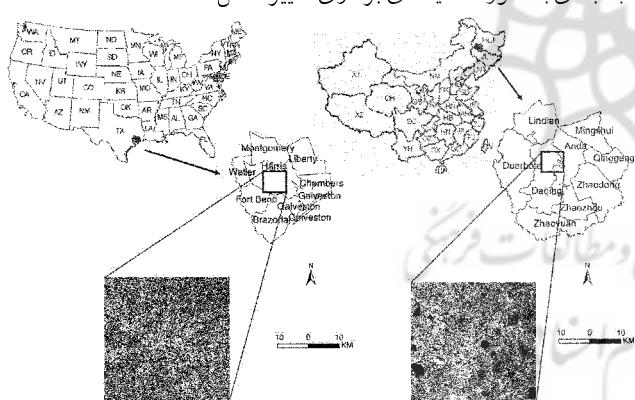
۱-۲- مکان مورد مطالعه

این تحقیق در دو شهر نفتی انجام شده است که عبارتند از هاستون از ایالت تکزاس در ایالات متحده و داکینگ از ایالت هیلونگجیانگ در چین. هاستون مرکز استان هاریس و تکزاس که بخش عمده آن در قسمت شمالی جلگه ساحلی گلف با عرض ۸۰ کیلومتر در طول ساحل خلیج تکزاس در ۸۰ کیلومتری خلیج مکزیک واقع شده (موزه، ۱۹۹۸) و در طول ۹۲ درجه و ۲۲ دقیقه غربی و عرض ۲۹ درجه و ۴۶ دقیقه شمالي قرار دارد و براساس مرکز سرشماری ایالات متحده، کل منطقه شهری در برگیرنده یک ناحیه بوده و در سال ۲۰۰۶ حدود ۱۵۰۰ کیلومترمربع وسعت داشته و مجموع جمعیت آن در حدود ۲ میلیون نفر بوده است. هاستون دارای ارتفاع نسبتاً پایینی می‌باشد و مربع ترین قسمت آن ۲۷ متر بالاتر از سطح دریا بوده و ارتفاع آن به ازای هر متر $\frac{1}{2}$ متر افزایش می‌یابد. (شهر هاستون و راهنمای جلسه برنامه‌ریزان، ۲۰۰۴) (نگاره ۱) داکینگ در میانه دشت سونگلن در ایالت هیلونگجیانگ در شمالی ترین بخش قرار دارد که در حدود ۱۵۹ کیلومتری شهر هائزینگ و ۱۳۹ کیلومتری شهر کیکیهائ واقع شده و در طول ۱۴۲ درجه و ۱۵ دقیقه شرقی و عرض ۴۶ درجه و ۲۰ دقیقه شمالي متمرکز گردیده است. منطقه مورد مطالعه ۴ ناحیه شهری را دربردارد که شامل بخش‌های شارتون، رانگولو، لانگ فنگ و هانگ گنگ می‌باشد. داکینگ بزرگترین تولید کننده نفت در چین بوده و تنوعی از انواع چشم‌اندازها را به دلیل محیط خاص زمین‌شناسی و اقلیم، به خود اختصاص داده است و دارای انواع کاربری عادی زمین شامل کشاورزی، شهر یا محیط مصنوع، مراتع، شوره‌زارها یا زمینهای لم یزرع، آب، مرداب و جنگل می‌باشد. (تانگ و همکاران، ۲۰۰۶)

۲- آماده سازی اطلاعات

تصاویر مورد استفاده ما برای دو ناحیه مورد مطالعه مربوط به سه دهه یعنی از ۱۹۷۰ تا ۲۰۰۰ می‌باشد (جدول شماره ۱). کلیه تصاویر داکینگ بین اوخر ژوئن تا سپتامبر می‌باشد که منطبق با فصل رشد در داکینگ است. از آنجایی که تغییر فصل در هاستون واضح نیست، تصاویر مورد استفاده در هاستون دارای طیف وسیعی از فصول است. برای این که این دو ناحیه قابل مقایسه باشند، دو ناحیه کوچکتر از تصاویر اصلی با مساحت حدود ۱۲۰۰ کیلومترمربع از ناحیه اصلی متropoliten در هر دو شهر هاستون و داکینگ انتخاب شده‌اند. همه تصاویر با سیستم UTM روی یک ایستگاه کاری کامپوتراپی سان با استفاده از نرم افزار ERDAS^{TM} برای رسیدن به دقیقی با میزان خطای 5 m پیکسل در مربع ریشه اصلی (RMSE) برای تمامی تصاویر ثبت گردیده است. یک مثال مجدد اضافی برای TM و MSS برای کاهش خطای حاصله از قدرت تفکیک‌پذیری مختلف تصاویر به کار برده شده است.

براساس «طبقه‌بندی حداکثر احتمال»^(۱) دسته نقشه در ناحیه مطالعاتی حاصل شده است. ما براساس اطلاعات زمین‌شناسی، جغرافیایی، گیاه‌شناسی و کاربری زمین در هاستون و داکینگ، دوسری فهرست

نگاره ۱: نواحی مورد مطالعه- هاستون در ایالات متحده و داکینگ در چین

۳- روش‌شناسی

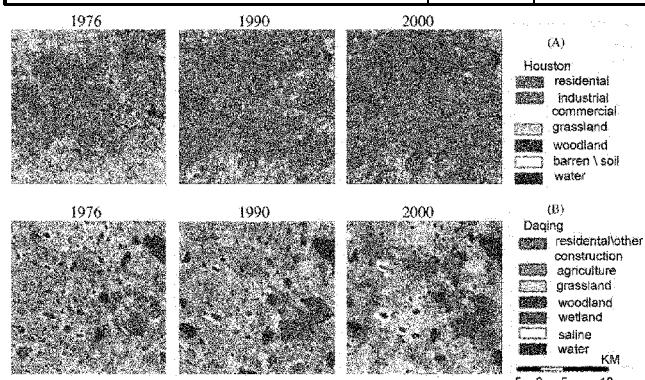
یک سری از شاخصهای چشم‌انداز برای تجزیه و تحلیل پدیده قطعه شدن انتخاب گردیده‌اند.

اگرچه تنوع گستره‌ای از شاخصهای چشم‌انداز در توصیف ترکیب فضایی و شکل‌گیری الگوی چشم‌انداز مورد استفاده قرار می‌گیرند، اما بسیاری از آنها اساساً با یکدیگر همپوشانی دارند (گلینز و ترانی، ۱۹۹۹ و تیسچندورف، ۲۰۰۱). جهت جلوگیری از اطماب در بحث، ما سعی نمودیم که شاخصهایی را که حداقل ارتباط را دارند و دارای مفاهیم اکولوژیکی هستند را انتخاب نماییم. (جدول شماره ۴).

نیز تعمیم داده شود. به دلیل مکانیابی شهر در بیوم^(۵) ساحلی جلگه‌های خلیج، زندگی گیاهی هاستون را می‌توان در گروه مراتع معتدل طبقه‌بندی نمود. بادهای غالب از جنوب و جنوب شرق رطوبت کافی را از خلیج مکزیک با خود می‌آورند که محیط مساعدی را برای جنگل در شمال شرقی هاستون فراهم می‌کند.

جدول ۲:

نمونه‌های آموزشی با استفاده از ترکیب رنگ(باندهای ۳، ۴ و ۵)	نوع چشم انداز	ناحیه مورد مطالعه
دارای شکل منظم با رنگ‌های قهوه‌ای، خاکستری و آبی تیره	مسکونی	هاستون
بزرگتر و روشن‌تر از مسکونی و معمولاً با رنگ‌های قهوه‌ای، سفید و خاکستری	صنعتی - بازرگانی	
رنگ قرمز روشن و با شکل منظم	مرتع	
دارای رنگ قرمز تیره و در شمال شرقی هاستون پراکنده است.	جنگل	
دارای رنگ سفید یا زرد و در امتداد رودخانه یا مرتع پراکنده است.	اراضی لمبزرج یا خاک	
ملایم سبزآبی، آبی و گاهی سفید	آب	داسینگ
به شدت در آن ساختمانها به کار برده شده و در عکس به صورت پیکسلهای مختلط آبی روشن ظاهر می‌گردد.	مسکونی یا سایر اینبه	
در ابتدا برای تولید برنج و یافای استفاده می‌شده و در عکس به صورت قرمز روشن یا تیره، سبز باافت راه نشان داده شده است.	کشاورزی	
با پیکسلهای در هم آمیخته قرمز، سفید و سبز روشن نشان داده شده است.	مرتع	
بر روی ارتفاعات بالاتر مشخص شده و دارای شکل منظم بوده و با رنگ قرمز یا قرمز تیره مشخص شده است.	مرداب	
سفید یا روشن بوده و بیشتر بعد از آب قرار دارد.	شوره زار	
دارای شکل منظم و با رنگ آبی سیر نشان بوده است.	آب	

نگاره ۲:

جدول ۱:

ناحیه مورد مطالعه	گیرنده‌ها	تاریخها	مشخصات داده
هاستون	پوشش چند طیفی (MMS) لنdest (TM)	۱۹۷۶/۱۰/۹ ۱۹۹۰/۱۲/۸	۴ باند طیفی با قدرت تفکیک‌پذیری ۶۰ متر
	نقشه گرم موضوعی (TM)	۲۰۰۳/۱/۲ ۲۰۰۰/۱/۲	۷ باند طیفی با قدرت تفکیک‌پذیری ۳۰ متر
	نقشه گرم موضوعی ارتفا یافته لندست (ETM)	۱۹۷۹/۸/۲۳ ۱۹۹۰/۷/۲۰	۸ باند طیفی با قدرت تفکیک‌پذیری ۱۵ متر
داسینگ	پوشش چند طیفی (MMS) لنdest (TM)	۲۰۰۱/۸/۱ ۲۰۰۰/۶/۲۱	۴ باند طیفی با قدرت تفکیک‌پذیری ۶۰ متر
	نقشه گرم موضوعی (TM)	۱۹۹۰/۷/۲۰	۴ باند طیفی با قدرت تفکیک‌پذیری ۳۰ متر
	نقشه گرم موضوعی ارتفا یافته لندست (ETM)	۲۰۰۰/۶/۲۱	۴ باند طیفی با قدرت تفکیک‌پذیری ۱۵ متر

در این مقاله دو گروه از شاخصهای چشم انداز از نظر ویژگیهای قطعه و عدم تجانس فضایی انتخاب گردیده‌اند. شاخصهای قطعه محور مرکب از انحراف استاندارد قطعه (PSD)، تراکم حاشیه (ED)، شاخص شکل چشم‌انداز (LSI) و متوسط اندازه - وزن بُعد منکسر قطعه (AWMPFD)، با فرض ارزیابی تغییرات در توزیع و شکل ناحیه از طریق قطعات، می‌باشد. درباره شاخصهای با محوریت عدم تجانس، ما شاخص اختلاف شانون (SHDI) را برای ارزیابی اختلاف چشم‌انداز، شاخص سرایت (CONT) را برای ارزیابی ترکیب و شکل چشم‌انداز، فاصله متوسط نزدیکترین همسایه (MNND) را برای دلالت بر درجه قطعه قطعه شدن در نتیجه جدایی گزینی و شاخص درصد تمرکز ناحیه چشم‌انداز (CPLI) را برای ارزیابی درجه قطعه قطعه شدن داخلی قطعات انتخاب نموده‌ایم. شاخصها با استفاده از نرم‌افزار FRAGSTATS (2004, UMMS) محاسبه شده‌اند. ARCINFO

۴- نتایج و مباحث

۴-۱- تشریح کمی پویایی چشم‌انداز

نگاره شماره ۲ به ترتیب متعلق به نقشه‌های چشم‌انداز هاستون در سالهای ۱۹۷۶، ۱۹۹۰ و ۲۰۰۰ و داسینگ در سالهای ۱۹۷۹ و ۲۰۰۰ است. در هاستون (نگاره شماره ۲A) اکثر نواحی صنعتی - بازرگانی در نواحی مرکزی شهری یا در طول جاده اصلی پراکنده شده‌اند. این بخش مرکزی تجاری به وسیله دوایر متحده مرکز ناحیه مسکونی، که به طور بدقواره عمده‌اً در طول سالهای ۱۹۷۶ تا ۲۰۰۰ گسترش یافته‌اند، احاطه شده‌اند. ساختمنهای مسکونی به وسیله مراتع و جنگلها محصور گردیده‌اند. این الگو می‌تواند به مشخصات ناحیه‌ای نواحی مجاور هاستون

جدول ۳: دقت تشخیص نقشه‌های چشم‌انداز طبقه‌بندی شده به وسیله MLC

دقت تولیدکننده			دقت کاربر			نمونه آزمایشی			نمونه آموزشی			ناحیه مورد مطالعه
۲۰۰۰	۹۰	۷۶	۲۰۰۰	۹۰	۷۶	۲۰۰۰	۹۰	۷۶	۲۰۰۰	۹۰	۷۶	
۹۹/۹۰	۹۴/۲۵	۹۷/۷۹	۹۹/۷۲	۹۸/۰۱	۹۱/۷۲	۶۲۱	۶۲۶	۶۲۴	۶۰۷	۶۴۸	۶۳۲	مسکونی
۹۹/۹۵	۹۰/۲۰	۹۵/۷۵	۸۰/۲۳	۸۵/۸۵	۸۲/۶۷	۶۰۹	۵۹۲	۵۸۰	۶۰۶	۶۴۰	۵۸۴	صنعتی- بازرگانی
۹۹/۸۹	۹۴/۶۹	۸۴/۴۸	۹۹/۹۹	۹۰/۷۲	۹۵/۱۲	۶۰۸	۶۰۴	۵۵۷	۶۲۹	۵۴۰	۵۹۴	مرتع
۹۹/۷۹	۹۹/۹۹	۹۹/۹۹	۹۹/۹۹	۹۹/۶۸	۵۷۰	۶۱۲	۶۲۴	۶۰۰	۶۲۶	۶۰۰	۶۰۰	جنگل
۷۰/۴۷	۸۱/۸۷	۸۰/۰۶	۹۸/۹۹	۸۲/۸۴	۸۸/۷۷	۶۸۶	۶۹۴	۶۳۲	۵۹۶	۶۳۶	۶۴۰	اراضی لمبزیر یا خاک
۹۹/۴۷	۹۷/۳۹	۹۹/۹۱	۹۹/۹۹	۹۹/۹۸	۹۸/۳۹	۵۵۱	۵۷۴	۵۶۸	۶۲۱	۶۰۸	۶۰۰	آب
۹۰/۶۷	۹۸/۸۵	۹۶/۴۰	۹۹/۹۹	۹۹/۲۳	۸۸/۶۰	۵۷۱	۵۵۶	۶۰۰	۶۰۸	۵۵۷	۵۷۴	مسکونی یا سایر ایندی
۹۱/۸۸	۸۵/۴۹	۶۱/۲۲	۷۷/۸۸	۹۰/۲۵	۷۲/۸۳	۶۱۰	۵۶۶	۶۱۶	۵۶۴	۵۸۰	۶۲۱	کشاورزی
۶۶/۱۴	۹۲/۹۹	۸۴/۳۰	۸۵/۵۰	۹۱/۹۰	۷۶/۱۸	۶۰۸	۶۵۱	۶۲۳	۵۶۶	۵۹۲	۵۹۲	مرتع
۹۶/۹۳	۹۳/۶۳	۸۷/۵۵	۸۸/۵۵	۹۳/۶۳	۸۳/۶۰	۵۵۸	۵۷۰	۵۵۲	۵۸۸	۵۳۶	۵۹۲	جنگل
۹۶/۹۳	۹۳/۶۳	۸۷/۵۵	۸۵/۵۵	۹۳/۶۳	۸۳/۶۰	۵۵۸	۵۶۴	۵۶۸	۶۰۲	۵۶۴	۶۲۳	مردانه
۹۹/۹۹	۹۹/۶۱	۹۹/۴۱	۸۷/۲۱	۹۹/۶۱	۹۷/۵۰	۶۰۴	۶۱۶	۶۱۶	۵۷۹	۵۷۰	۶۰۸	شورهزار
۹۹/۹۹	۹۹/۶۴	۹۲/۸۱	۹۹/۹۹	۹۹/۶۴	۹۹/۳۶	۵۸۲	۵۵۶	۵۶۸	۵۷۶	۵۸۸	۶۲۴	آب

جدول ۴: تعاریف مشخصات چشم‌انداز به کاربرده شده برای تجزیه و تحلیل پویایی شهری

توضیح	متغیرها	نمونه آزمایشی	مشخصات چشم‌انداز	ناحیه مورد مطالعه
یک شاخص معمولی برای نشان دادن توزیع در میان قطعات از طریق یافتن اختلاف مساحت در میان قطعات (فورمن و گوردون، ۱۹۸۶)	a_i =مساحت قطعه طبقه i m =تعداد قطعه طبقه i MPS =متوسط مساحت قطعه	$PSD = \sqrt{\sum_{i=1}^m \frac{[a_i - MPS]^2}{m}} \left(\frac{1}{1000} \right)$	انحراف استاندارد قطعه	قطعه محور
شاخص درجه قطعه قطعه شدن شدن را از طریق قطعه قطعه کردن حاشیه مشخص می‌کند.	p_i =محیط طبقه i a_i =مساحت قطعه طبقه i	$ED = \frac{p_i}{a_i}$	تراکم حاشیه	
یک شاخص تنظیم شده از ED	p_i =محیط طبقه i a_i =مساحت قطعه طبقه i	$LSI = \frac{p_i}{2\sqrt{\pi a_i}}$	شاخص شکل چشم‌انداز	
مانند ۲ در یک فضای بسیار در هم پیچیده به علت کاهش پیچیدگی در شکل قطعه (اسچامیکر، ۱۹۹۶؛ اوستند و همکاران، ۱۹۹۹؛ رید و لام، ۲۰۰۲)	p_i =محیط طبقه i a_i =مساحت قطعه طبقه i A =مجموع مساحت	$AEMPED = \sum_{i=1}^m \left[\frac{2 \ln(0.25p_i)}{\ln(a_i)} \left(\frac{a_i}{A} \right) \right]$	- متوسط مساحت - وزن ابعاد طیفی قطعه	
تنوع چشم‌انداز را اندازه‌گیری می‌نماید (اوینل و همکاران، ۱۹۸۸ و ویدما و ملیا، ۱۹۹۹)	p_i =درصد طبقه i n =تعداد طبقات	$SHDI = - \sum_{i=1}^n [P_i \ln(P_i)]$	شاخص تراکم شانون	متجانس محور
یک cont بزرگ، اینوهی از قطعات بزرگ هم‌جوار را معنکس می‌نماید در حالی که یک cont کوچک چشم‌اندازی	p_i =احتمال این که یک قطعه از طبقه i در مجاورت طبقه j قرار گیرد. m =تعداد قطعه طبقه	$CONT = 1 + \sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^n P_{ij} \ln(P_{ij}) / 2 \ln(n)$ $P_{ij} = P_i P_{j i}, \quad P_{j i} = m_{ij} / m_i$	شاخص سایت	

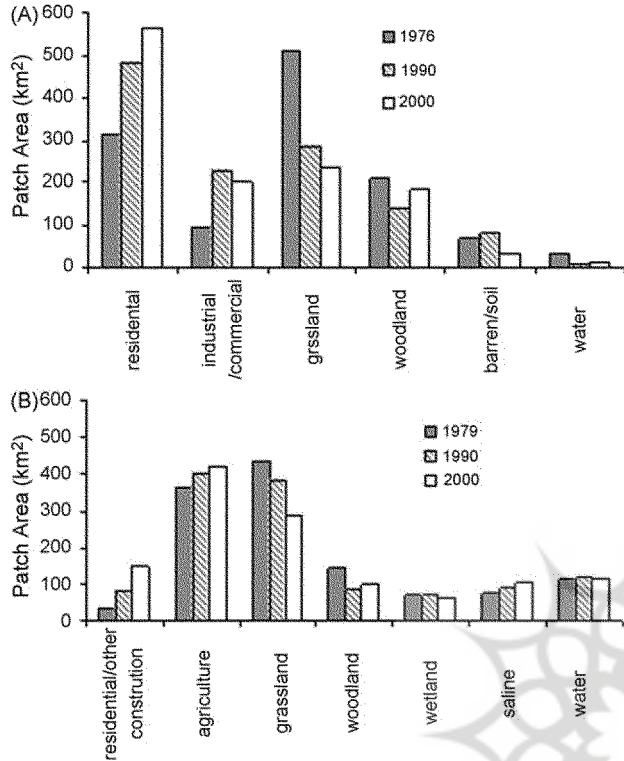
که در قطعات کوچک تشریح می شود را منعکس می نماید.	=n تعداد طبقات چشم انداز =p _i احتمال انتخاب اتفاقی =p _{i,j} احتمال شرایطی		
درجه جدایی و قطعه قطعه شدن را در داخل همسایه و بزرگ شده قطعه مرکزی ارزیابی می نماید.	=h _j فاصله هر قطعه از نزدیکترین همسایه خود =m مجموع تعداد نزدیک ترین همسایه به این قطعه	MNND = $\sum_{i=1}^m h_i$	متوسط فاصله نزدیکترین همسایه
این شاخص حاشیه به داخل وسیله اطلاعات قطعه قطعه شدن طبقه را فراهم می نماید.	=a ^c _i مساحت مختلف نشده هسته =A مجموع مساحت قطعه =m تعداد قطعه طبقه	CPLI = $\sum_{i=1}^m a_i^c / A$	شاخص درصد مساحت هسته چشم انداز

جدول ۵: تجزیه و تحلیل تغییر مساحت در هاستون و داکینگ

متوسط مساحت (km ²)			مساحت (درصد)			قطعه			مساحت (km ²)			نوع چشم انداز			ناحیه مورد مطالعه
۲۰۰۰	۹۰	۷۶	۲۰۰۰	۹۰	۷۶	۲۰۰۰	۹۰	۷۶	۲۰۰۰	۹۰	۷۶	۲۰۰۰	۹۰	۷۶	
۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۵	۴۵/۹۷	۳۹/۷	۲۵/۴۳	۱۸۷۱۲	۱۶۶۸۹	۶۴۰۱	۵۶۴/۴۳	۴۷۹/۷۸	۳۱۲/۴۷	مسکونی			هاستون
۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۴	۱۶/۱۴	۱۸/۶۲	۷/۶۱	۱۲۲۸۶	۱۲۴۰۲	۲۲۸۲	۱۹۸/۲۱	۲۲۸/۵۸	۹۳/۵۰	صنعتی- بازرگانی			
۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۱۲	۱۹/۲۱	۲۳/۴۲	۴۱/۶۱	۲۲۰۵۲	۱۹۶۹۳	۴۴۱۶	۲۳۵/۸۹	۲۸۷/۵۳	۵۱۱/۳۴	مرتع			
۰/۰۱	۰/۰۴	۰/۰۶	۱۵/۰۴	۱۱/۴۳	۱۷/۰۶	۱۵۰۴۸	۴۰۰۳	۳۳۲۵	۱۸۴/۷۰	۱۴۰/۳۲	۲۰۹/۶۸	جنگل			
۰	۰	۰/۰۲	۲/۶۶	۶/۶۸	۵/۲۱	۱۲۲۶۴	۱۹۷۵۱	۴۴۰۴	۳۲/۷۲	۸۱/۹۸	۷۰/۱۳	اراضی لمیزروع یا خاک			
۰/۰۱	۰/۱	۰/۰۲	۰/۹۷	۰/۷۹	۲/۵۸	۱۱۳۳	۷۲۲	۱۶۵۵	۱۱/۸۵	۹/۶۷	۳۱/۷۳	آب			
۰/۰۳	۰/۰۱	۰/۰۷	۱۲/۰۶	۶/۴۷	۲/۲۲	۵۳۵۲	۶۲۳۳	۴۶۴	۱۴۸/۰۷	۷۹/۵۵	۳۳/۳۸	مسکونی یا سایر اینده			داکینگ
۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۶	۳۴/۱۸	۳۲/۸۲	۲۹/۵۳	۱۴۰۹	۱۲۹۱۲	۶۵۴۴	۴۱۹/۶۳	۴۰۳/۳۳	۳۶۲/۹۰	کشاورزی			
۰/۰۲	۰/۰۳	۰/۱۶	۲۳/۲۹	۳۱/۱۸	۲۱۳۵	۱۶۴۰۰	۱۱۱۳۴	۲۷۵۷	۲۸۵/۹۳	۳۸۳/۱۹	۴۳۲/۶۷	مرتع			
۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۴	۷/۹۱	۶/۹۷	۱۱/۴۷	۸۲۹۷	۱۱۳۲۱	۳۴/۳۳	۹۷/۰۶	۸۵/۶۱	۱۴۱	جنگل			
۰/۰۲	۰/۰۴	۰/۰۴	۵/۱۲	۵/۸۶	۵/۷۱	۳۳۵۹	۱۷۷۱	۱۸۴۷	۶۲/۹۰	۷۲/۰۵	۷۰/۱۸	مرداب			
۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۵	۸/۳۲	۷/۲۶	۶/۲۱	۸۹۲۹	۱۰۴۲۱	۱۵۷۰	۱۰۲/۱۹	۸۹/۲۱	۷۶/۲۴	شورهزار			
۰/۰۷	۰/۰۱۰	۰/۰۸	۹/۱۲	۹/۴۳	۹/۱۵	۱۷۰۰	۱۲۲۰	۱۴۹۹	۱۱۲/۰۲	۱۱۵/۹۲	۱۱۲/۴۵	آب			

جدول ۶: نوع تغییرات عمدۀ در حال کاهش در هاستون و داکینگ

۱۹۹۰-۲۰۰۰			نوع تغییر شکل	۱۹۷۶-۱۹۹۰			نوع تغییر شکل	ناحیه مورد مطالعه
مساحت (درصد)	مساحت تغییر (کیلومترمربع)	مساحت (درصد)		مساحت تغییر (درصد)	مساحت تغییر (کیلومترمربع)	مساحت (درصد)		
۵/۶۷	۶۹/۱۲	۱۶/۷۴	مرتع به مسکونی	۲۰۴/۲۲			مرتع به مسکونی	هاستون
۵/۶۳	۶۸/۷۰	۴/۲۶	مرتع به مسکونی	۵۱/۹۴			مرتع به صنعتی- بازرگانی	
۳/۶۸	۴۴/۸۴	۴/۰۵	مرتع به جنگل	۴۹/۴۵			مسکونی به صنعتی- بازرگانی	
۲/۹۳	۳۵/۸۰	۳/۳۴	مسکونی به مرتع	۴۰/۷۵			جنگل به مرتع	
۲/۶۳	۳۲/۰۵	۳/۲۲	مسکونی به جنگل	۳۹/۳۰			مرتع به اراضی لمیزروع با خاک	
۱۰/۹۹	۱۳۵/۰۴	۱۰/۱۰	مرتع به کشاورزی	۱۲۴/۰۶			مرتع به کشاورزی	
۶/۱۹	۷۶/۰۴	۹/۵۴	کشاورزی به مرتع	۱۱۷/۲۴			کشاورزی به مرتع	داکینگ
۵/۴۳	۶۶/۷۵	۵/۲۰	مسکونی یا سایر اینده به مرتع	۶۳/۹۴			جنگل به کشاورزی	
۳/۱۷	۳۸/۹۴	۳/۱۴	جنگل به مرتع	۳۸/۵۸			جنگل به مرتع	
۲/۹۷	۳۶/۵۵	۲/۹۱	مرتع به شورهزار	۳۵/۷۵			مرتع به شورهزار	

نگاره ۳: مقایسه تغییر مساحت در هاستون (A) و داکینگ (B)

در طول ۲۰ سال گذشته، ناحیه مورد مطالعه تغییرات وسیعی را تجربه نموده است. مجموع تغییر نواحی در هاستون به ترتیب بین سالهای ۱۹۷۶-۱۹۹۰ و ۱۹۹۰-۲۰۰۰ برابر با $629/48$ کیلومترمربع و $262/49$ کیلومترمربع بوده است که به ترتیب $51/22$ و $21/8$ درصد را شامل می‌شده است. همان طور که در نگاره ۳A نشان داده شده است، مهمترین تغییر در هاستون در قالب پراکندگی نواحی مسکونی و ساخته شده و از بین رفتن مرتع می‌باشد. مجموع تغییر مساحت در داکینگ بین سالهای ۱۹۷۹-۱۹۹۰ و $209/74$ کیلومترمربع و $219/55$ کیلومترمربع بوده است که $17/07$ و $17/87$ درصد را شامل می‌شده است. (نگاره ۳B). در مقایسه با هاستون، داکینگ تغییر مساحت کوچکی داشته است. فقط ۳ طبقه تغییرات روشنی داشته‌اند که عبارتند از این که زمینهای ساخته شده و اراضی کشاورزی افزایش یافته و از میزان مرتع کاسته شده است. جدول شماره ۶ نحوه کاهش تغییرات عمله را هاستون و داکینگ نشان می‌دهد. این تجزیه و تحلیل از تغییر چشم‌انداز نه تنها اطلاعات مربوط به از مبدأ تا مقصد را فراهم می‌کند، بلکه کمیت مساحت تغییر یافته را نیز نشان می‌دهد. تغییرات عمله می‌تواند به طور خلاصه به صورت ذیل مطرح شوند:

- مساحت زیادی از مرتع هم در هاستون و هم در داکینگ به چشم‌اندازهای آشفته انسانی تبدیل شده‌اند. گرچه این تبدیل در هاستون به آرامی صورت گرفته و برخی زمین‌های کشاورزی مجددأ به مرتع تبدیل شده‌اند، مرتع جزو اولین طبقه‌های در حال کاهش در نتیجه گسترش شهری در طی دو دهه

نگاره ۲B نقشه چشم‌اندازی از داکینگ در سال ۱۹۷۶، ۱۹۹۰ و ۲۰۰۰ است. این نگاره یک پراکندگی شمالی-جنوبی در سراسر ناحیه مورد مطالعه را نشان می‌دهد. اکثر زمین‌های کشاورزی در جنوب شرقی و جنوب غربی ناحیه مورد مطالعه پراکنده شده است، در حالی که ناحیه مسکونی و سایر بناها در طول خط راه آهن بین شهرهای هائزین و کیکیهائز قرار دارند. اکثر دریاچه‌ها در اطراف آنها پراکنده‌اند. مرتع رها در هاستون در سال ۱۹۷۶ به عنوان طبقه مسلط به شمار می‌آمده است و $511/34$ کیلومترمربع و $41/61$ درصد از کل ناحیه مورد مطالعه را اشغال نموده بودند. (نگاره ۲ و جدول ۵). اما بعد از دهه ۱۹۸۰ ناحیه مسکونی به عنوان ناحیه مسلط مطرح گردید و $477/78$ کیلومترمربع ($39/07$ درصد) را در سال ۱۹۹۰ و $564/43$ کیلومترمربع ($45/97$ درصد) را در سال ۲۰۰۰ اشغال نمود. گسترش ناحیه مسکونی مساحتی وسیع از مرتع و جنگلها را در ناحیه حومه‌ای هاستون به خود اختصاص داد. در ابتدا طبقه مسلط داکینگ را نیز همانند هاستون مرتع تشکیل می‌داد که $422/67$ کیلومترمربع و $35/21$ درصد از کل ناحیه مورد مطالعه را با مساحتی وسیع و با قطعات متوسط ($16/0$ کیلومترمربع به ازای هر قطعه) در سال ۱۹۷۹ اشغال نمود. (جدول ۵). از سال ۱۹۹۰ اراضی کشاورزی طبقه مسلط شهر گردید که $283/19$ کیلومترمربع ($32/82$ درصد) و $419/63$ کیلومترمربع ($34/18$ درصد) را در سال ۲۰۰۰ اشغال نمود. ناحیه وسیعی از مرتع در داکینگ در ناحیه شرقی که بخشی از جلگه رسوبی سونگ نن به شمار می‌رود، به دلیل دارابودن خاک حاصلخیز و باران کافی آن منطقه، زیر کشت انواع محصولات کشاورزی رفت.

اگر چه مرتع به عنوان طبقه مسلط در دو شهر هاستون و داکینگ مطرح بود اما کاهش سریع متوسط قطعات ناحیه در این دو شهر تجربه گردید. چنانچه در هاستون از $12/0$ کیلومتر به هر واحد به $1/0$ کیلومتر به هر واحد در ۱۹۹۰ و 2000 کاهش یافت. در داکینگ متوسط قطعه ناحیه مرتعی از $16/0$ کیلومترمربع به هر واحد به $1/0/03$ کیلومترمربع نسبت به هر واحد در سال ۱۹۹۰ و $1/0/02$ کیلومترمربع به هر واحد در سال 2000 کاهش یافت. این پدیده منطبق با فرآیند قطعه قطعه شدن اراضی است که نتیجه رشد بدقواره شهری بوده است. جنگل نیز مشابه مرتع فرآیند قطعه قطعه شدن را از دهه ۱۹۷۰ تا 2000 در هر شهر هاستون و داکینگ تجربه نمود. دانستن این نکته حالی از لطف نیست که، سایر سطوح غیر قابل نفوذ یعنی ناحیه مسکونی یا صنعتی-بازرگانی اگرچه در مجموع افزایش مساحت داشته‌اند، متوسط مساحت آنها در حال کاهش بوده است. این امر مضمون این حقیقت است که زمینهای مرتبط با انسان الگوی قطعه قطعه شده‌تری نسبت به قبل دارند. اگرچه در داکینگ چشم‌انداز مرتبط با آب مساحت وسیعی را به خود اختصاص نداده، اما متوسط قطعات آن نسبت به سایر طبقات بزرگتر است. $1/0/08$ کیلومتر به هر واحد در سال ۱۹۷۹، $1/0/1$ کیلومترمربع به هر واحد در سال ۱۹۹۰ و $1/0/07$ مترمربع به هر واحد در سال 2000 . دلیل آن هم روشن است، زیرا آب تحت عنوان دریاچه در داکینگ یافت می‌شود و دریاچه‌ها همیشه به طور طبیعی در فضاهای متداوم وجود دارند.

اطراف ساختمان‌ها

در هاستون PSD ناحیه مسکونی در دوره اول کاهش و سپس در دوره دوم افزایش یافت (جدول ۷). توضیح قابل قبول این است که نواحی مسکونی با شکل بی‌نظم‌تری نمایان گردید و به تدریج جایگزین مرتع اطراف نواحی شهری شد. همچنین افزایش شاخصهای دیگر ویژگی قطعه، نشان می‌دهد که، ناحیه مسکونی به صورت بی‌نظم‌تری درآمده است. همه شاخص‌های قطعه ناحیه مسکونی- بازارگانی در هاستون در دوره اول افزایش یافت و سپس در دوره دوم دچار کاهش گردید. این امر ممکن است به دلیل تعداد کم ساختمان‌های مسکونی با بازارگانی باشد که در هاستون به واسطه اضمحلال صنعت انرژی هاستون در نتیجه رکود شدید اقتصادی در میانه دهه ۱۹۸۰ به وجود آمد. چشم‌انداز آشفته انسانی در داکینگ روند بسیار مشابهی با هاستون دارد. هر دو ناحیه مسکونی یا سایر اینیه و AWMPED و LSI, EP و کشاورزی، دارای یک روند در حال افزایش در نواحی بازارگانی و کشاورزی به ترتیب در هاستون و داکینگ برای همه انوع چشم‌اندازها دارای روند مشخص در ساختهای ویژگی قطعه می‌باشند. این امر همچنین نشان می‌دهد که این دو طبقه، الگوی تغییر مشابهی دارند، بدین نحو که: قطعات جدید کوچک در آنها به جای رشد بی‌قراره، به دور از قطعات اصلی توسعه یافته‌اند. مراعع و جنگل‌های متفاوتی در نواحی مورد مطالعه داشته‌اند که نشان از روش‌های متفاوتی از تبدیل بین این دو طبقه دارند. زمانی اکثر جنگل‌ها در گوشه جنوب شرقی هاستون پراکنده بودند، حاشیه جنگل‌ها با سطوح غیرقابل نفوذ ناشی از رشد لجام گسیخته شهر بین سالهای ۱۹۷۶ و ۱۹۹۰ جایگزین شدند. در همان زمان مراعع به صورت قطعات کوچکتری قطعه قطعه گردیدند. در طول سالهای ۱۹۹۰-۲۰۰۰ مراعع بیشتری قطعه شده و سپس با سطوح غیرقابل نفوذ جایگزین گردیدند. بنابراین طی سالهای ۱۹۷۶ تا ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۰ PSD و PWMPED در مراعع و جنگل، با یک Lsi در حال افزایش کاهش یافته‌اند. روندهای متفاوت مرتع نیز در داکینگ و هاستون جالب توجه می‌باشد. اگرچه آنها از نظر مساحت در حال کاهش و از نظر تعداد قطعات در حال افزایش بوده‌اند اما LST و AWMFED مکان متفاوتی از ناحیه تغییر را نشان می‌دهد. در هاستون بیشتر مراعع با ساختهای مسکونی جدید که از بخش مرکزی تجارت (CBD) به طور بدقواره رشد نموده‌اند، جایگزین گردیده‌اند. در داکینگ مرتع همیشه در داخل اراضی کشاورزی و دور از ناحیه شهری توسعه می‌یافتد. یعنی جایگزینی همیشه دور از لبه قطعات اتفاق می‌افتد. نتیجه حاصله از مشخصات فضایی نشان می‌دهد که این شاخص‌ها نظیر شاخص‌های مناسبات بین قطعات، اطلاعات ساختهای مکمل را برای شاخص‌های شکلی فراهم می‌کند (جدول ۸). در هاستون CONT و MNND روند مشخصی را در همه انواع چشم‌انداز نشان می‌دهد. این روند نشان می‌دهد که همه طبقات دارای الگوی خوش‌های تربا امتراج کمتر با سایر طبقات می‌باشند. ناحیه مسکونی و ناحیه صنعتی- بازارگانی روند مشابهی در زمینه CPLI دارند، بدین نحو که ابتدا افزایش و سپس کاهش یافته‌اند.

گذشته برای این دو شهر درجه‌بندی می‌شود.

● چشم‌انداز آشفته انسانی علی‌الخصوص سطح غیرقابل نفوذ در ناحیه شهری عمدتاً در طی این دو دهه در هاستون افزایش یافته است و در حالی که ناحیه صنعتی/ بازارگانی از ۱۸/۶۰ درصد در سال ۱۹۹۰ به ۱۶/۱۳ در سال ۲۰۰۰ در حال کاهش بود، ناحیه مسکونی افزایش یافت. اکثر مساحت در حال کاهش در بخش صنعتی- بازارگانی به مسکونی تبدیل شد (۶۹/۱۷ کیلومتر مربع) که منجر به افزایش ناحیه مسکونی گردید. هاستون به دلیل فقدان قوانین منطقه‌بندی برای تفکیک نواحی مسکونی، تجاری و صنعتی، مملاً از مجاورت‌هایی مختصّ از هر سه نوع ناحیه می‌باشد (ورهوك، ۱۹۹۳). این امر می‌تواند در نتیجه خطای طبقه‌بندی بین نواحی مسکونی و نواحی بازارگانی- صنعتی به وجود آمده باشد. علاوه بر این وجود منبع بزرگی از زمین و خاک جهت بازار خانه سازی در هاستون، ساخت و ساز بیشتری از نواحی مسکونی را خواهد در ناحیه حومه‌ای توسعه نیافته و خواه در ناحیه دوباره در حال توسعه بخش داخلی شهر برانگیخت (کیرکندا، ۲۰۰۸). در داکینگ هر دو بخش مسکونی یا سایر اینیه و کشاورزی، افزایش روشی را طی سالهای ۱۹۷۹-۲۰۰۰ تجربه نمودند. اکثر این نواحی بازیین رفت مراعع (۲۶/۴۲ کیلومتر مربع) به وجود آمده و کشاورزی (۲۰/۷۳ کیلومتر مربع) و اکثر زمین‌های زیر کشت از تغییر شکل مراعع (۱۲۴/۰۶ کیلومتر مربع) و جنگل‌ها (۶۳/۹۴ کیلومتر مربع) ایجاد شده‌اند.

● جنگل‌ها کاهش معنی داری را طی دوره اول در هاستون و داکینگ تجربه نمودند. طی دوره دوم در هر دو شهر هاستون و داکینگ، جنگل‌ها افزایش آرامی داشتند. در داکینگ اکثر جنگل‌ها از تغییر شکل اراضی کشاورزی (۲۶ کیلومتر مربع) و مراعع (۲۸/۹۶ کیلومتر مربع) شکل گرفته‌اند. افزایش جنگل‌ها در هاستون می‌تواند به دلیل درختانی باشد که به تازگی در اطراف منازل تازه ساخت در هاستون شمال و جنوبی کاشته شده‌اند.

● روندی عمومی در تغییر چشم‌انداز نمایان گردیده است که عبارت است از این که: مرتع در نتیجه رشد بی‌قراره شهر در تسخیر سطح غیرقابل نفوذ درآمده است. برخی جنگل‌ها به صورت مرتع تنزل نموده و درختانی که به صورت پراکنده در اطراف ناحیه مسکونی کاشته شدند، منجر به ایجاد چشم‌اندازی ناموزون‌تر گردیدند.

۴- تجزیه و تحلیل مشخصات چشم‌انداز از پویایی
ما مشخصات چشم‌انداز مستحب را جهت مشخص کردن تغییر ویژگی قطعه و ناهمگونی فضایی برای هر طبقه در سراسر هاستون و داکینگ به کار برده‌ایم. جداول ۷ و ۸ تغییرات این شاخص‌ها را در هر دو شهر هاستون و داکینگ نشان می‌دهند. در این مقاله ماسه گروه اصلی را تجزیه و تحلیل کرده‌ایم:

- ۱- چشم‌اندازهای انسانی که شامل نواحی مسکونی و بازارگانی- صنعتی در هاستون و نواحی کشاورزی و مسکونی یا سایر اینیه در داکینگ می‌باشد.
- ۲- چشم‌انداز طبیعی شامل مرتع، زمین‌های مروط و جنگل‌ها
- ۳- سایر سطوح لمیزروع شامل خاک اطراف زندگی نباتی و نواحی لمیزرع

جدول ۷: شاخصهای ویژگی قطعه شهرهای هاستون و داکینگ

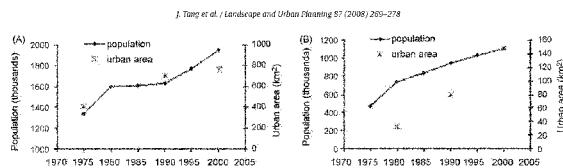
AWMPFD			LSI			ED			PSD			ناحیه مورد مطالعه
۲۰۰۰	۹۰	۷۶	۲۰۰۰	۹۰	۷۶	۲۰۰۰	۹۰	۷۶	۲۰۰۰	۹۰	۷۶	
۱/۴۲	۱/۳۴	۱/۲۸	۱۸۶/۸۴	۱۷۵/۸۹	۱۰۷/۴۰	۱۴۴/۳۰	۱۲۵/۳۲	۶۱/۸۰	۲۴۵/۶۰	۹۴/۵۶	۱۶۶/۷۰	هاستون
۱/۲۶	۱/۳۲	۱/۱۸	۱۳۰/۵۴	۱۴۵/۳۵	۶۱/۶۸	۵۹/۲۷	۷۱/۵۲	۱۹/۴۴	۴۲/۷۰	۹۸/۸۸	۴۴/۲۵	
۱/۲	۱/۲۴	۱/۳۴	۱۶۸/۸۲	۱۶۵/۵۴	۱۰۲/۴۲	۸۴/۴۲	۹۱/۱۳	۷۴/۷۸	۱۹/۴۳	۲۵/۹۱	۴۰/۵۹۷	
۱/۱۹	۱/۱۹	۱/۲۲	۱۲۴/۲۸	۶۶/۸۴	۵۷/۱۶	۵۴/۹۴	۲۵/۶۸	۲۶/۶۹	۲۱/۲۷	۴۰/۰۹	۱۶۲/۲۲	
۱/۱۲	۱/۱۴	۱/۱۰	۱۲۰/۶۱	۱۶۵/۴۲	۷۷/۶۳	۲۲/۴۸	۴۸/۰۵	۲۱/۱۰	۱/۵۱	۲/۶۱	۴/۶۴	
۱/۲۰	۱/۲۰	۱/۱۳	۳۰/۸۳	۲۳/۶۷	۴۱/۰۶	۳/۴۶	۲/۴۱	۷/۵۳	۱۴/۱۸	۱۷/۷۷	۲۲/۴۶	
۱/۳۲	۱/۲۳	۱/۱۹	۹۰/۴۸	۹۷/۱۴	۲۶/۹۶	۳۵/۸۸	۲۷/۶۳	۵/۰۶	۶۸/۸۲	۱۵/۳۵	۴۴/۳۹	
۱/۴۱	۱/۳۵	۱/۲۸	۱۸۶/۷۹	۱۷۳/۲۶	۱۲۵/۷۹	۱۲۴/۳۲	۱۱۳/۰۸	۷۷/۶۷	۲۲۱/۰۴	۷۴/۰۱	۱۴۳/۴۸	
۱/۲۷	۱/۳۲	۱/۳۲	۱۲۶/۰۶	۱۹۰/۲۲	۱۰۹/۲۵	۶۹/۰۸	۱۲۱/۰۶	۲۳/۵۷	۴۱/۴۰	۱۳۱	۲۳۳/۰۷	مرتع
۱/۲۰	۱/۱۸	۱/۱۵	۱۱۲/۰۲	۱۲۶/۵۸	۷۵/۸۲	۳۵/۸۶	۳۸/۰۹	۲۹/۲۵	۱۱/۵۳	۷/۲۵	۱۵/۹۷	جنگل
۱/۲۴	۱/۲۴	۱/۱۷	۴۹/۹۹	۳۶/۹۵	۴۵/۸۳	۱۲/۸۸	۱۰/۲۰	۱۲/۴۶	۷۱/۱	۹۲/۳۱	۴۹/۰۱	مرداب
۱/۲۲	۱/۱۹	۱/۱۵	۱۱۲/۳۷	۱۲۰/۶۵	۵۱/۲۲	۳۶/۹۴	۳۷/۰۸	۱۴/۵۱	۱۴/۶۵	۸/۲۵	۲۴/۸۰	شورهزار
۱/۱۲	۱/۰۹	۱/۰۹	۳۵/۷۲	۲۴/۱۶	۲۹/۱۷	۱۲/۱۹	۸/۴۳	۹/۹۹	۶۵/۰۲	۷۸/۴۳	۶۹	آب

جدول ۸: شاخصهای نامتجانس فضایی شهرهای هاستون و داکینگ

CPLI			MNND			CONT			SHDI			ناحیه مورد مطالعه
۲۰۰۰	۹۰	۷۶	۲۰۰۰	۹۰	۷۶	۲۰۰۰	۹۰	۷۶	۲۰۰۰	۹۰	۷۶	
۱۱/۱۵	۱۱/۴۱	۷/۸۷	۰/۴۴	۰/۷۰	۱/۴۹	۰/۷۸	۰/۶۳	۰/۵۴	۰/۳۶	۰/۳۷	۰/۳۵	هاستون
۲/۷۳	۳/۱۳	۲/۰۳	۰/۶۰	۰/۹۱	۲/۰۵	۰/۸۴	۰/۶۷	۰/۶۱	۰/۲۹	۰/۳۱	۰/۲۰	
۳/۳۶	۵/۲۱	۱۷/۱۷	۰/۶۱	۰/۸۰	۱/۴۲	۰/۸۰	۰/۶۴	۰/۵۶	۰/۳۲	۰/۳۴	۰/۳۶	
۴/۶۹	۵/۱۶	۹/۱۱	۰/۶۹	۱/۱۲	۱/۸۸	۰/۸۴	۰/۸۲	۰/۷۳	۰/۲۸	۰/۲۵	۰/۳۰	
۰/۱۳	۰/۲۷	۰/۷۷	۰/۸۷	۰/۹۲	۱/۸۴	۰/۶۸	۰/۴۴	۰/۴۴	۰/۱۰	۰/۱۸	۰/۱۶	
۰/۳۳	۰/۳۳	۰/۷۵	۱/۸۱	۲/۵۱	۲/۹۰	۰/۸۷	۰/۷۹	۰/۵۸	۰/۰۴	۰/۰۴	۰/۰۹	
۳/۳۵	۱/۱۰	۱/۱۳	۰/۹۷	۱/۰۷	۲/۹۴	۰/۷۵	۰/۶۷	۰/۷۳	۰/۲۶	۰/۱۸	۰/۱۰	
۵/۸۶	۶/۲۰	۷/۳۳	۰/۷۶	۰/۷۶	۱/۳۷	۰/۵۹	۰/۶۴	۰/۴۷	۰/۳۷	۰/۳۷	۰/۳۶	کشاورزی
۸/۲۸	۵/۳۳	۱۱/۳۱	۰/۸۵	۰/۷۱	۱/۳۷	۰/۷۱	۰/۶۰	۰/۵۴	۰/۳۴	۰/۳۶	۰/۳۷	مرتع
۱/۱۵	۰/۷۵	۳/۰۹	۱/۰۱	۰/۹۲	۱/۸۴	۰/۶۳	۰/۵۸	۰/۵۹	۰/۲۰	۰/۱۹	۰/۲۵	جنگل
۲/۶۲	۳/۱۶	۲/۲۸	۱/۲۲	۱/۳۶	۲/۵۵	۰/۸۰	۰/۸۷	۰/۶۷	۰/۱۵	۰/۱۷	۰/۱۶	مرداب
۱/۲۹	۰/۹۳	۱/۸۴	۱/۰۲	۰/۹۲	۲/۱۹	۰/۶۴	۰/۶۱	۰/۶۵	۰/۲۱	۰/۱۹	۰/۱۷	شورهزار
۶/۰۳	۷/۱۰	۶/۲۶	۱/۲۶	۱/۶۳	۲/۷۰	۰/۸۹	۰/۹۳	۰/۸۳	۰/۲۲	۰/۲۲	۰/۲۲	آب

در ۱۹۷۹ و ۱/۱ در ۱۹۹۰ و ۱/۱ در ۲۰۰۰ اراضی کشاورزی افزایش خود را در زمینه CPLI دارد. همچنین تحول متفاوتی را در آنها مطرح می‌نماید. زمانی که قطعات جدید کشاورزی همواره کوچک بودند، کاهش CPLI و MNND تداوم داشت. قطعات بسیار کوچکتر مسکونی یا سایر اینهای در طول دوره دوم با قطعات بزرگ در ارتباط بود و CPLI آنها عمدها در طول دوره دوم افزایش یافت.

این امر ممکن است در نتیجه درختکاری در اطراف ساختمان‌های جدید مسکونی باشد که منجر به ایجاد حواشی پیچ و خم داری برای این سطوح غیرقابل نفوذ گردید. CPLI در حال کاهش در هر دو مورد مرتع و جنگل حاکی از چشم‌اندازی از هم گسیخته‌تر مرتبط باشد است. در داکینگ، هم زمین کشاورزی و هم زمین مسکونی- ساختمانی دارای یک SHDI در حال افزایش و MNND در حال کاهش است. این در حالی بود که CPLI و ناحیه مسکونی و سایر ساختمان‌ها در ابتدا به آرامی کاهش ۱/۱۳ دارند.

نگاره ۴: رابطه بین گسترش شهر و رشد جمعیت در هاستون (A) و (B)

مدیریت زمین یکی دیگر از محركهای با اهمیت انسانی در تغییر کاربری زمین یا پوشش زمین می‌باشد. برخلاف سایر شهرهای بزرگ در ایالات متحده، هاستون در برنامه‌ریزی شهری خود قوانین منطقه‌بندی شهری را اتخاذ ننمود. فقدان منطقه‌بندی شهری به رشد بسیار بدقواره شهری در هاستون انجامیده و به ایجاد یک ناحیه کلان شهری نسبتاً بزرگ و تراکم اندک جمعیت سبب گردیده است (شهر هاستون و راهنمای جلسه برنامه‌ریزان، ۲۰۰۴)، در این بین، فرآیند رشد بدقواره شهری در هاستون از طریق هر سطح از حکومت از طریق احداث جاده‌های بیشتر در حاشیه شهر نسبت به سایر شهرها، تسريع گردیده است (لوین، ۲۰۰۳). داکینگ که زمانی یک ناحیه روتایی بود، بر اثر فقدان مدیریت در زمینه منابع زمینی، رشد لجام گسیخته شهری متابه‌ی راطی ۵۰ سال گذشته تجربه نموده است. در دهه ۱۹۹۰ این شهر هنوز به صورت نقاط پراکنده نزدیک ایستگاه کشف نفت بود. به تدریج نقاط اصلی به یکدیگر متصل شده و چشم‌اندازی منطقه‌ای را شکل دادند (زانگ و همکاران، ۲۰۰۵). فقدان مدیریت قوی در زمینه منابع زمینی در طول فرآیند شهرنشینی نیز منجر به اتلاف جدی در منابع زمینی و تجدید نسل اکولوژیک محبیطی داکینگ شده است (زانگ و هانگ، ۲۰۰۶). این مشخصه می‌تواند در گستره وسیعی از اراضی ساخته شده و اراضی کشاورزی جلوه گر گردیده و از طریق توسعه سریع سیستم نفت صنعتی به طور وسیعی مؤثر واقع شود. برای مثال گستره وسیعی از مرتع در داکینگ خیلی زود بعد از ایجاد خطوط لوله و چاههای نفت به ناحیه لمپر زنگ تنزل پیدا کرد. در داکینگ پراکنده‌گی این خط لوله‌ها و چاههای نفت که شبیه گستردگی یک شبکه حمل و نقل است، چشم‌انداز ویژه‌ای از حوزه نفتی را در معرض نمایش قرار می‌دهد (زانگ و همکاران، ۲۰۰۵). دلیل عدمه دیگر از تغییر چشم‌انداز به ویژه در ناحیه شهری، رشد جمعیت در این دو شهر بود (نگاره ۴). جمعیت داکینگ عمدتاً در طول ۲۰ سال گذشته از ۴۷۰ هزار نفر در سال ۱۹۷۵ به ۱/۲ میلیون نفر در سال ۲۰۰۰ افزایش یافت (اداره آمار داکینگ، ۲۰۰۱). رشد جمعیت انسانی با تولید در حال افزایش نفت در داکینگ، نه تنها جرقه بدقواره شهری را زد، بلکه منجر به بهره برداری وسیع کشاورزی در طول ۲۰ سال گذشته گردید. در هاستون رکود نفت، رشد جمعیت را در طول ۱۹۸۰-۱۹۹۰ کُند نمود. در میانه دهه ۱۹۸۰ هاستون برای اولین بار جمعیت خود را از دست داد. از ابتدای دهه ۱۹۹۰ با تغییر جهت موفق اقتصادی مبتنی بر انرژی به طرف اقتصاد چند پایه جمعیت هاستون شروع به افزایش نمود. در سال ۱۹۸۱ صنایع وابسته به انرژی ۴/۳ درصد از پایه اقتصادی شهر به حساب می‌آمد. در سال ۱۹۸۹ این برتری به ۶۱ درصد کاهش یافت و در سال ۲۰۰۲، ۴۸۳ درصد بود (شهر هاستون، ۲۰۰۵). با بازگشت به وضع پیشرفت گذشته در آخر دهه ۱۹۸۰، رشد بیشتر جمعیت و رشد فضایی و اقتصادی برآورده شد و

هر چند که MMND به کاهش خود ادامه داد. مرتع به عنوان چشم‌انداز واقعی در حال کاهش، افزایشی آرام را در طول دوره دوم در MNND و CPLI داشته است. این روندهای متفاوت بر این امر دلالت دارند که جایگزینی مرتع در هاستون همیشه از حاشیه هسته‌ای اتفاق می‌افتد. همچنین CPLI جنگل در داکینگ روند تغییر مشابهی داشته است که عبارت است از این که عمدتاً در دوره اول کاهش و در دوره دون به آرامی افزایش یافته است. بر عکس، جایگزینی مستقیم قطعات جنگل در طول حاشیه هم در MNND و هم در CPLI در هاستون کاهش یافته است.

۴-۳- عوامل اجتماعی، اقتصادی و سیاسی شهرنشینی

شهرنشینی و تغییرات کاربری زمین و پوشش زمین در نتیجه آن، تحت نفوذ عوامل اجتماعی، اقتصادی و سیاسی نظر رشد جمعیت، توسعه اقتصادی و اصلاحات اجتماعی - سیاسی می‌باشند. تغییر مهم در هاستون به ویژه در دوره اول عبارت بود از افزایش ناحیه مسکونی و کاهش مرتع. به همراه توسعه کارخانجات پتروشیمی و نفتی رشد جمعیت یک عامل اساسی در شهرنشینی محکر بوده است، چون که کارخانه‌های جدید‌التأسیس به تعداد زیادی نیروی کار نیاز دارند. به دلیل تکیه بیشتر به دسترسی به سوخت ارزان نسبت به سایر شهرهای کارخانه‌ای شروع کاهش تولید نفت از آخر دهه ۱۹۸۰، باعث نسل اکولوژیک صنعتی - بازارگانی در طول دوره دوم در هاستون گردید. در مقایسه با هاستون، داکینگ خود یک حوزه نفتی است و کشف نفت ۵۰ سال دیرتر از هاستون صورت گرفت. با افزایش سریع تولید از سال ۱۹۶۰، چشم‌اندازهای آشکته انسانی در طول دو دوره مطالعاتی در داکینگ گسترش یافت. به طور روشنی هاستون دارای الگوی دوایر متمرکز از منطقه‌ای با محوریت یک مرکز تجارت مرکزی (CBD) می‌باشد، در حالی که داکینگ دارای یک الگوی چند هسته‌ای در نتیجه اکتشاف نفت می‌باشد. به علاوه این تجزیه و تحلیل نشان داد که در طول دوره اول به دلیل این که در هاستون ترقی ناگهانی صنعت نفت ۵۰ سال زودتر از داکینگ صورت گرفت، این شهر تغییر بیشتری را در مقایسه با داکینگ تجربه نموده است، داکینگ در دوره دوم به گسترش خود ادامه داد، در حالی که رشد لجام گسیخته هاستون در دهه ۱۹۹۰ در نتیجه کاهش تولید نفت گردید. تغییرات الگوی چشم‌انداز به عنوان نتیجه سیاست اقتصادی در هر دو شهر هاستون و داکینگ به هم شبیه بوده است. از زمان رکود اقتصادی دهه ۱۹۸۰، هاستون تلاش کرد که اقتصاد خود را با تکیه بر جوهر مین (۴) و بیوتکنولوژی متنوع ساخته و اشغال در حال کاهش در صنعت نفت را از ۲۰۰۶ در ۱۹۸۰ به کمتر از ۱۳ در سال ۲۰۰۶ برساند. اگر چه در داکینگ توسعه صنعت نفت ۵۰ سال دیرتر از هاستون صورت گرفت، اما از دهه ۱۹۸۰ به اهمیت تنوع در پایه اقتصادی خود و پایداری در منابع طبیعی آن پی برد. داکینگ خیلی زود از دهه ۱۹۸۰ از طریق سیاست دولتی شروع به تبدیل اراضی کشاورزی به مرتع یا جنگل نمود که منجر به ایجاد یک الگوی متجانس‌تر مرتع و جنگل طی دوره دوم گردید.

- 5- Gardner,R.H.,Milne,B.T.,Turner,M.G.,O' Neill,R.V.,1987.Neutral models for the analysis of broad-scale Landscape pattern. *Landscape Ecol.*1,19-28.
- 6- Houston City and Meeting Planners Guide,2004.Houston tourism. <http://www.houston.org>.
- 7- Imbernon,J.,Branthomme,A.,2001.Characterization of Landscape patterns of defor-estation in tropical rain forest.*Int.J.Remote Sens.*22,1753-1765.
- 8- Jensen,J.R.,1996.Introductory Digital Image Processing. A Remote Sensing Perspective, Second ed.prentice Hall,New Jersey.
- 9- Kirkendall,T.,2008.Houston's solid housing market. <http://blog.kir.com/archives/2008/05/houstons.solid.asp>(last accessed on June 9,2008)
- 10- Lewyn,M.,2003.Zoning Without Zoning.<http://www.planetizen.com/node/109>(Last accessed on 19 September 2007).
- 11- Macleod,R.D.,Congalton,R.G.,1998.A quantitative comparison of change-detection algorithms for monitoring eelgrass from remotely sensed data. *Photogramm. Eng. Rem. Sens.*64,207-216.
- 12- Olsen,E.R.,Ramsey,R.D.,Winn,D.S.,1999.A modified fractal dimension as measure of landscape diversity. *Photogramm. Eng. Rem. Sens.*59,1517-1520.
- 13- Patton,D.R.,1975.A diversity index for quantifying habitat "edge". *Wildl. Soc. Bull.*3,171-173.
- 14- Read,J.M.,Lam,N.S-N.,2002.Spatial methods for characterizing land cover and detecting land-cover changes for the tropics.*Int. J. Remote Sens.*23,2457-2474.
- 15- Schumaker,N.H.,1996.Using Landscape indices to predict habitat connectivity. *Ecol-ogy*77(4),1210-1225.
- 16- Tang,J.,Wang,L.,Zhang,S.,2005.Investigating landscape pattern and its dynamics in Daqing,China.*Int.J.Remote Sens.*26,2259-2280.
- 17- UMASS, 2004. Landscape Ecology Program.<http://www.umass.edu/landeco/research / fragstats/documents/> Conceptual %20 Background /Background %20 TOC.html (last accessed on 26 December 2004).
- 18- Verhovek,S.H.,1993.Anything goes Houston may go the limit:Zoning. <http://www.nytimes.com/>(last accessed on june 9,2008).
- 19- Ward,D.,Phinn,S.R.,Murray,A.T.,2000.Monitoring growth in rapidly urbanizing areas using remotely sensed data.prof. *Geogr.* 52,371-386.
- 20- Yang,X.,Lo,C.P.,2002.Using a time series of satellite imagery to detect land use and land cover changes in the Atlanta,Georgia metropolitan area.*Int.J.Remote Sens.*23,1775-1798.
- 21- Zang,S.,Zhang,J.,Jia,L.,2005.Landscape change and its effect on the environment of Daqing City.*Prog.Nat.Sci.*15,641-649.

پی نوشت

1- Maximum Likelihood Classification

۲- نسبت ضریب انعکاس به انرژی تابشی، ضریب انعکاس یا آلبدونامیده می شود
(مترجم).

3- Training Sample

4- Test Sample

۵- جامعه مشخص ا کولوژیکی (مترجم)

6- Aerospace

همچنین حرکتی به سوی تنوع بیشتر اقتصادی که نیازمند نیروی کار فضای زندگی بیشتر برای آنها بوده، ایجاد گردید.

۵- نتیجه

تجزیه و تحلیل کمی الگوی چشم انداز با استفاده از تصاویر چند زمانه ما را قادر ساخت تا ساختار درونی چشم اندازها را مشخص کرده و طبقات چشم انداز را مقایسه نموده و پویایی چشم انداز را در سراسر دو شهر هاستون و داکینگ به تصویر بکشیم. این مطالعه در جستجوی توانایی سنجش از دور ماهواره‌ای و تکنیک‌های مرتبط با GIS در تولید نقشه‌های چشم انداز و تجزیه و تحلیل آماری الگوی چشم انداز بوده است. پایه اصلی اقتصادی در هاستون و داکینگ را نفت تشکیل می‌دهد. کشاورزی دیگر پشتونه اقتصادی در داکینگ به واسطه توسعه تاریخی آن می‌باشد. اگرچه هاستون دارای محیط فیزیکی شبیه داکینگ است، اما فاقد زمین کشاورزی در اطراف مرکز شهر می‌باشد. بنابراین برخلاف هاستون، داکینگ به همان اندازه که رشد لجام گسیخته شهری را تجربه نموده، روندی آشکار در تبدیل مرتع به زمین کشاورزی داشته است. این مطالعه آشکار کرد که مشخصات چشم انداز برای کشف الگوی چشم انداز و همچنین تغییرات آن مفید می‌باشد. ویرگوی قطعات یعنی AWMPFD و LSI,EP,PSD در شناسایی و توضیح اشکال انواع چشم انداز Cont SHPL مؤثر شناخته شده است. شاخصهای فضایی نامیاندن الگوی فراگیر فضایی CPLI و MNND اطلاعات فراوانی را برای نمایاندن الگوی فراگیر فضایی چشم انداز فراهم می‌نماید. در این تحقیق روش فضایی آمار، بی مانندی خود را در تجزیه و تحلیل کمی چشم انداز درباره هر دو عامل بیوفیزیکی و اجتماعی- سیاسی اثبات می‌کند. نتایج تحقیق حاضر می‌تواند از دو منظر وسیله پیشرفت را فراهم نماید. او لاً این که عوامل جزئی شده‌تر اکولوژیکی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی، می‌باشد در تجزیه و تحلیل کشف تغییر، دخالت داده شود. اطلاعات جزئی تر زمینه‌های چشم انداز از این عوامل مارا در گزارشات یعنی در زمینه تجزیه و تحلیل پویایی یاری خواهد رساند. شانیاً بررسی مقیاس مطالعه و طیف زمانی در این دو شهر، نشان می‌دهد که هنوز خطاهایی ناشی از منبع داده‌ها و فرآیند طبقه‌بندی وجود دارد. چگونگی کمی کردن این عدم وضوح بین سنجش از دور مولتی رزولوشن و چند زمانه یک موضوع تحقیق خیلی جالب خواهد بود.

منابع و مأخذ

- 1- Breuste,J.,Feldmann,H.,Uhlmann,Q.,1998.Urban Ecology.Springer, Berlin.
- 2- Chuvieco,E.,1999.Measuring Changes in Landscape pattern from satellite images: short - term effects of fire on spatial diversity.*Int.J.Remote Sens.* 20, 2331-2346.
- 3- Douglas,J.,1994.Human Settlements.In:Meyer,W.B.,Turner II,B.L. (Eds.), Changes in Land Use and Land Cover:A Global perspective.Cambridge University Press, United Kingdom, pp.149-170.
- 4- Forman,R.T.T.,Gordon,M.,1986.Landscape Ecology.John Wiley & Sons, New York,